Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 10 декември 2019 г.
(OR. en)

14972/19

HYBRID 56	**EDUC 478**
DISINFO 18	**AUDIO 118**
AG 68	**DIGIT 179**
PE 257	**INF 332**
DATAPROTECT 300	**COSI 252**
JAI 1307	**CSDP/PSDC 575**
CYBER 328	**COPS 360**
JAIEX 177	**POLMIL 129**
FREMP 176	**IPCR 23**
RELEX 1147	**PROCIV 100**
CULT 141	**CSC 294**

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Допълнителни усилия за укрепване на устойчивостта на хибридни заплахи и за борба с тях — Заключения на Съвета (10 декември 2019 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно допълнителните усилия за укрепване на устойчивостта на хибридни заплахи и за борба с тях, приети на 3739-ото заседание на Съвета на 10 декември 2019 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ

Заключения на Съвета относно допълнителните усилия за укрепване на устойчивостта на хибридни заплахи и за борба с тях

1. Съветът припомня съответните заключения на Европейския съвет[1] и на Съвета[2] и изразява трайната си ангажираност с укрепването на устойчивостта на Съюза и неговите държави членки към многообразните и постоянно променящи се хибридни заплахи и със засилването на сътрудничеството за тяхното засичане и предотвратяване и за борбата с тях.

2. Съветът отчита постигнатия напредък в изпълнението на Съвместната рамка за борба с хибридните заплахи (2016 г.) и Съвместното съобщение относно засилването на устойчивостта и укрепването на способностите за справяне с хибридните заплахи (2018 г.), както и Плана за действие срещу дезинформацията (2018 г.), съгласно съответните заключения на Съвета.

3. Държавите членки носят основната отговорност за борбата с хибридните заплахи. Усилията на равнище ЕС са взаимно допълващи се по своето естество и не засягат изключителната компетентност на държавите членки по въпросите на националната сигурност. За справяне с хибридните заплахи е необходим всеобхватен подход, който обхваща всички нива на управлението и на обществото, като се работи във всички съответни сектори на политиката по по-стратегически, координиран и съгласуван начин. Важно е подходът, който обхваща всички нива на управлението, да се спазва и да се прилага и на равнище ЕС.

4. В настоящите заключения Съветът определя приоритети относно защитата на нашите общества, граждани и свободи, както и сигурността на нашия Съюз срещу хибридни заплахи в контекста на изпълнението на новата Стратегическа програма за периода 2019 – 2024 г., посредством насърчаването на всеобхватен подход към сигурността в комбинация с по-добра координация, ресурси и технологичен капацитет, въз основа на значителната работа, която вече е извършена в различните сектори на политиките, включително като част от сътрудничеството в рамките на ЕС в областта на сигурността и отбраната.

[1] По-специално заключенията на Европейския съвет от юни 2019 г., март 2019 г., декември 2018 г., октомври 2018 г., юни 2018 г., март 2018 г., юни 2015 г. и март 2015 г.
[2] По-специално ST 10048/19, ST 6573/1/19 REV1, ST 10255/19, ST 12836/19, ST 7928/16.

5. Усилията за защита на нашите демократични институции от хибридни заплахи трябва винаги да зачитат основните права, включително защитата на личните данни, свободата на изразяване, на информация и на сдружаване, както е предвидено в Хартата на основните права.

6. ЕС и неговите държави членки следва да продължат да развиват, обучават и упражняват способностите за откриване, анализиране на източниците и реагиране на хибридни действия и да подкрепят повишаването на устойчивостта на държавите членки и на институциите, органите и агенциите на ЕС по отношение на хибридните заплахи в дългосрочен план, като се възползват в пълна степен от съществуващите подходящи за целта инструменти. Съветът изтъква необходимостта от актуализиране на оперативния протокол на ЕС за борба с хибридните заплахи въз основа на извлечените поуки от предишни учения.

7. Съветът подчертава продължаващата необходимост от сътрудничество с международни организации като ООН, ОССЕ, Съвета на Европа и формати като Г-7, за да бъде защитен основаният на правила световен ред, също и в контекста на борбата с хибридните заплахи, включително чрез мерки за изграждане на доверие и други подходящи мерки.

8. Съветът подчертава ангажимента на ЕС да продължи тясното и взаимно укрепващо се сътрудничество с всички заинтересовани държави партньори и да им оказва подкрепа, по-специално в съседството на ЕС, в областта на повишаването на устойчивостта и борбата с хибридните заплахи.

9. Съветът призовава за непрекъснати и устойчиви усилия за постигане на по-нататъшен напредък в изпълнението на всички действия, свързани с борбата с хибридните заплахи, в рамките на общия набор от предложения за изпълнението на съвместните декларации относно сътрудничеството между ЕС и НАТО, включително в областта на ситуационната осведоменост, стратегическата комуникация, предотвратяването и реакцията на кризи и укрепването на устойчивостта. Във връзка с това Съветът изтъква отново необходимостта от по-нататъшно засилване на политическия диалог относно борбата с хибридните заплахи, както и необходимостта от редовни паралелни и координирани учения (PACE) с участието на всички държави – членки на ЕС, и съюзниците от НАТО, и призовава за своевременно финализиране на новия план за PACE. Съветът изтъква необходимостта да се вземат предвид направените изводи и значението на безпрепятствения обмен на информация по приобщаващ и недискриминационен начин.

Освен това Съветът изтъква ценния принос на Европейския център за високи постижения в борбата с хибридните заплахи в Хелзинки и насърчава сътрудничеството му със съответните центрове за високи постижения на НАТО. Той приветства и редовния и структуриран обмен на служители, включително сътрудничеството между Звеното на ЕС за синтез на информацията за хибридните заплахи към Разузнавателния и ситуационен център на ЕС (INTCEN) и подразделението на НАТО за анализ на хибридните заплахи.

10. Съветът отчита усилията на държавите членки, в сътрудничество с Комисията и Европейската служба за външна дейност (ЕСВД), за извършване на проучването на хибридните рискове, предвидено в действие 1 на Съвместната рамка за борба с хибридните заплахи (2016 г.), и призовава за продължаване на работата и за евентуално преразглеждане на проучването на хибридните рискове за по-добро справяне с уязвимостта.

Съгласуваност на работата за укрепване на устойчивостта на хибридни заплахи и за борба с тях

11. При разработването и използването на нови и нововъзникващи технологии, включително на изкуствен интелект и на техники за събиране на данни, следва надлежно да бъдат взети под внимание новите възможности за засилване на устойчивостта, както и потенциалната уязвимост и каскадните ефекти в контекста на борбата с хибридните заплахи, за да се намалят като цяло рисковете, също и в процеса на стратегическо планиране по линия на Рамковата програма за научни изследвания и иновации.

12. Съветът отбелязва, че злонамерените кибернетични дейности могат да са част от хибридни заплахи и във връзка с това подчертава значението на инструментариума на ЕС за кибердипломация.

13. Връзката между хибридните заплахи и икономическата сигурност е важен елемент, който следва да бъде взет предвид и който остава преди всичко отговорност на държавите членки.

14. Новите инструменти, като механизма по Регламента на ЕС за скрининг на преките чуждестранни инвестиции, следва да се използват ефективно, за да се засили устойчивостта и да се противодейства на хибридните заплахи чрез осигуряване на начини за идентифициране и справяне с преките чуждестранни инвестиции, които могат да засегнат сигурността или обществения ред.

15. Съветът приканва Комисията да включи устойчивостта на хибридни заплахи в процеса за оценка на въздействието на съответните бъдещи законодателни предложения, включително на бъдещите рамкови програми за научни изследвания и иновации.

16. Съветът подчертава значението на провеждането на редовни учения и дискусии въз основа на различни сценарии за борба с хибридните заплахи на министерско и други равнища, както и включването на хибридни елементи в други съответни дейности на ЕС в областта на обучението и ученията на различни равнища, с подкрепата на държавите членки и на съответните органи, по-специално на Европейския център за високи постижения в борбата с хибридните заплахи, в зависимост от случая.

17. За да се гарантира съгласуваността на следващите стъпки на сътрудничеството в рамките на ЕС за засилване на устойчивостта и за противодействие на хибридните заплахи, Съветът приканва Комисията и върховния представител да изготвят документ, в който да бъде отчетена връзката между взетите до момента мерки и съответните приети документи, с оглед на евентуални нови инициативи.

Връзка между вътрешната и външната сигурност

18. Органите в областта на правоприлагането, гражданската защита и други съответни сфери следва да продължат да развиват своята готовност за превенция и борба с хибридните заплахи. Сътрудничеството между съответните национални органи, както и институциите, органите и агенциите на ЕС по линия на връзката между вътрешната и външната сигурност, въз основа на съответните им мандати, трябва непрекъснато да се подобрява и рационализира, като същевременно се засилват полезните взаимодействия и се избягва дублирането на усилия, включително чрез хоризонтални методи на работа, доброволен обмен на информация, обучение и учения в различните сектори. За тази цел следва да бъдат допълнително преценени подкрепящите функции и приносът на съответните механизми и агенции на ЕС – в рамките на съответните им мандати и при отчитане на съществуващите бюджетни ограничения.

19. Използването на съответните механизми и инструменти на ЕС в подкрепа на реакцията на държавите членки на междусекторни и трансгранични заплахи следва да бъде доразвито от институциите и органите на ЕС заедно с държавите членки, включително интегрираните договорености за реакция на политическо равнище при кризи (IPCR), Механизма за гражданска защита на Съюза (UCPM) и Координационния център за реагиране при извънредни ситуации (ERCC).

20. Съветът признава възможността държавите членки да се позовават на клаузата за солидарност (член 222 от ДФЕС) за справяне с тежка криза, произтичаща от хибридна дейност.

Ситуационна осведоменост и анализ на разузнавателната информация

21. Сътрудничеството в рамките на ЕС за повишаване на устойчивостта и борба с хибридните заплахи трябва да се осъществява въз основа на редовно актуализирана оценка на заплахите и цялостна ситуационна осведоменост. Те трябва да бъдат разработени от Центъра на ЕС за анализ на информация (INTCEN) и звеното на ЕС за синтез на информацията за хибридните заплахи, за да се повиши способността на ЕС и неговите държави членки за откриване, предотвратяване, прекъсване и реагиране на хибридни дейности, като същевременно се зачита компетентността на държавите членки. Съветът счита, че работата на звеното на ЕС за синтез на информацията за хибридните заплахи следва допълнително да се подобри, като се вземе предвид осигуряването на подходящи ресурси, включително професионална компетентност.

22. Съветът припомня заключенията си относно борбата с хибридните заплахи от 19 април 2016 г., в които се призовава за мобилизиране на инструментите на ЕС за предотвратяване и борба с хибридните заплахи за Съюза и неговите държави членки, както и за партньорите. Съветът подчертава необходимостта от по-нататъшно развиване на съществуващите функции на държавите членки и на ЕС за ситуационна осведоменост, като се вземат предвид източниците на заплахите, и от по-добро използване на разузнавателния анализ на Центъра на ЕС за анализ на информация (EU INTCEN) и на звеното за синтез на информацията за хибридните заплахи, по-специално в процесите на изготвяне на политики на ЕС и на управление на кризи в областта на борбата с хибридните заплахи.

23. Съветът отчита, че мисиите и операциите по линия на ОПСО могат да допринесат, когато е подходящо, за определяне и анализиране на показатели за възможни хибридни действия на трети страни, включително дезинформация, с цел дискредитиране и възпрепятстване на действията на ЕС и неговите държави членки, и отчита значението на допълнителното проучване на възможността за усъвършенстване на този принос.

Защита на критичната инфраструктура

24. Защитата на националните и европейските критични инфраструктури, както и на функциите и услугите, които са от решаващо значение за правилното функциониране на държавата, икономиката и обществото, е ключов приоритет, включително в контекста на повишаването на устойчивостта на хибридни заплахи, което изисква подход, ангажиращ всички нива на управление и цялото общество. При тази дейност трябва да се вземат предвид силната взаимозависимост между отделните критични функции и услуги, включително финансовите услуги, ключовата роля на частния сектор, променящата се обстановка по отношение на сигурността и нововъзникващите рискове, както в материалния свят, така и в киберпространството.

25. Наред с националните и тези на ЕС правни, регулаторни и надзорни изисквания, които уреждат оперативната устойчивост и непрекъснатостта на стопанската дейност, следва да се насърчава установяването на договорености със собственици от частния сектор и оператори на инфраструктура и услуги, за да се гарантира непрекъснатостта и достъпът до критични услуги и в случаите, различни от непреодолима сила, като се осигури приемливо ниво на подготвеност за реакция при всички значими заплахи, както и гъвкавост за преодоляване, смекчаване на последиците и възстановяване при събития с ниска степен на вероятност, но със значими последици.

26. Съветът подчертава, че макар отговорността за защитата на критичната инфраструктура да е предимно въпрос от национална компетентност, високата степен на трансгранични и междусекторни взаимозависимости изисква да се предприемат съгласувани или, при необходимост, хармонизирани усилия на равнище ЕС, включително с оглед на непрекъснатото функциониране на вътрешния пазар.

27. След извършената през юли 2019 г оценка на прилагането на Директива 2008/114/ЕО относно установяването и означаването на европейски критични инфраструктури Съветът приканва Комисията да проведе консултации с държавите членки относно евентуално предложение за преразглеждане на директивата на ранен етап от новия законодателен цикъл, включително евентуални допълнителни мерки за подобряване на защитата и устойчивостта на критичната инфраструктура в ЕС, като се отчитат силните взаимозависимости между критичните функции и услуги.

28. Съветът приканва Комисията да продължи да работи с държавите членки и, когато е целесъобразно, да изготви споразумения за необвързващо сътрудничество между държавите членки, които споделят свързана критична инфраструктура.

29. Съветът отчита значението на Директивата относно сигурността на мрежите и информационните системи за установяването на култура на сигурност и на управление на риска от страна на операторите в критични сектори, както и за националните способности и стратегии, гарантиращи високо ниво на сигурност на мрежите и информационните системи на тяхна територия, включително в контекста на хибридните заплахи. Съветът приканва държавите членки, Комисията и Агенцията на Европейския съюз за киберсигурност (ENISA) да продължат да развиват сътрудничеството си въз основа на препоръката на Комисията за координирано реагиране при широкомащабни киберинциденти и кризи („Проект“) на всички съответни равнища.

Борба с дезинформацията и гарантиране на свободни и честни избори

30. Съветът приветства доклада относно изпълнението на плана за действие за борба с дезинформацията и отчита, че продължаващото прилагане на плана за действие е в основата на усилията на ЕС. Съветът подчертава необходимостта от редовно преразглеждане и при необходимост актуализиране на плана за действие, за да се гарантира ефективен дългосрочен подход.

31. Съветът подчертава, че работата на отдела на ЕСВД за стратегическа комуникация и по-специално на трите работни групи (Изток, Западни Балкани, Юг) трябва да бъде подкрепена с достатъчно ресурси, които да позволят дългосрочно планиране, изпълнение и оценка. Наред с останалите си задачи и трите работни групи следва да бъдат в състояние непрекъснато да откриват, анализират и оспорват дейностите по дезинформация на чуждестранни държавни участници и на външни недържавни участници. Освен това работните групи следва да продължат да допринасят за ефективната и основана на факти комуникация и за утвърждаване на принципите, ценностите и политиките на Съюза в източното и южното съседство и Западните Балкани, както и за укрепването на цялостната медийна среда и на гражданското общество в съответните региони. Съветът приканва ЕСВД да направи оценка на нуждите и възможностите за активизиране на работата в областта на стратегическата комуникация в други географски области, като Субсахарска Африка, като същевременно се поддържа необходимият капацитет за изпълнение на текущите задачи за стратегическа комуникация.

32. Съветът отчита, че е необходим цялостен подход на всички равнища, за да се преодолеят предизвикателствата, свързани с дезинформацията, включително вмешателство, целящо подкопаване на свободните и честни европейски избори, чрез оптимално използване на всички налични инструменти онлайн и офлайн. Това трябва да включва мониторинг и анализ на дезинформацията и манипулативнаната намеса, прилагане на европейските правила в областта на защитата на данните, прилагане на изборни гаранции, усилия за укрепване на плуралистичните медии и професионалната журналистика и повишаване на медийната грамотност, както и популяризиране на тези въпроси сред гражданите. Съветът препоръчва по-нататъшното консолидиране на активна и независима европейска мрежа от проверяващи факти лица и изследователи в борбата с дезинформацията. Съветът отчита значението и ролята на гражданското общество, академичните среди и частния сектор за справяне с дезинформацията и за изграждането на устойчивост.

33. Съветът отчита потенциала на системата за бързо предупреждение (RAS) в борбата с дезинформацията, по-специално във връзка с намесата в изборите. Той настойчиво приканва Комисията и ЕСВД, заедно с държавите членки, да доразвият RAS, така че да прерасне във всеобхватна платформа за държавите членки и институциите на ЕС за задълбочаване на сътрудничеството, координацията и обмена на информация, напр. научни изследвания и аналитични идеи, добри практики и комуникационни продукти, които да подпомагат борбата с кампаниите за дезинформация като част от усилията на европейско и национално равнище.

34. Съветът отчита ползата от мерките и препоръките, представени от Комисията на 12 септември 2018 г. в рамките на пакета за изборите за гарантиране сигурността на европейските избори. Съветът насърчава Комисията и държавите членки да проучат възможностите за продължаване на дейностите на европейските мрежи за сътрудничество в областта на изборите в подкрепа на обмена на информация и добри практики. Съветът приветства усилията на Комисията за ангажиране на всички съответни заинтересовани страни и за подкрепа на широк набор от мерки, като например ученията относно киберсигурността на европейските избори (EC ELEx19), като се вземат предвид националните правомощия в тази област.

35. Съветът признава, че е необходимо да продължи да се работи със социалните медийни платформи за установяването на по-високи стандарти на отговорност, прозрачност и отчетност в борбата с дезинформацията. Освен това, за да се улеснят политиките, основаващи се на факти, е необходимо доставчиците на социални медии да осигурят безпрепятствен достъп до анонимизирани данни за целите на академичните изследвания. Съветът приканва Комисията да представи инициативи за по-нататъшни действия в борбата с дезинформацията на онлайн платформите. Тези инициативи следва да се основават на оценка на прилагането на Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията, която следва да отчита аналитичната работа и докладите от академичните среди и организациите на гражданското общество, мониторинговия доклад относно кодекса от страна на Групата на европейските регулатори за аудиовизуални медийни услуги, както и поуките от изборите за Европейски парламент през май 2019 г. В този контекст Съветът приканва Комисията да обмисли начини, включително евентуални правоприлагащи механизми за онлайн платформите, с цел допълнително подобряване прилагането на Кодекса за поведение, по-специално чрез включване на независима оценка на начина, по който подписалите страни спазват ангажиментите си.

Сигурност на институциите, органите и агенциите на ЕС

36. Сигурността на служителите, институциите, органите и агенциите на ЕС при хибридни заплахи и други злонамерени действия е въпрос от общ интерес за ЕС и неговите държави членки. Съветът призовава институциите, органите и агенциите на ЕС, с подкрепата на държавите членки, да гарантират капацитета на Съюза да защитава своя интегритет и да повишат сигурността на информационните и комуникационните мрежи и на процесите на вземане на решения на ЕС спрямо всякакви видове злонамерени действия въз основа на цялостна оценка на заплахите. За тази цел институциите, органите и агенциите на ЕС, с подкрепата на държавите членки, следва да разработят и приложат цялостен набор от мерки за гарантиране на своята сигурност, в съответствие с мандата, предоставен от Европейския съвет през юни 2019 г. Съветът подчертава, че е важно да се осигури оперативна съвместимост на ИТ инфраструктурата за обмен на класифицирана информация между институциите, органите и агенциите на ЕС и държавите членки.